İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

FATMA TURAN

İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı

İstanbul Anadolu Kuzey Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği

İş Sağlığı Güvenliği Kültürü ve Genel Kuralları Eğitimi

Güvenli Yaşam
Elinizde…

HEDEFİMİZ “0” İŞ KAZASI

İNSANIN EN TEMEL HAKKI NEDİR

YAŞAMA HAKKI
NASIL BİR YAŞAM?

SAĞLIKLI, FİZİKSEL ve SOSYAL YÖNDEN TAM BİR İYİLİK HALİ İÇİNDE…

Dünya Sağlık Örgütü (WHO).

İş Sağlığının Tanımını;

“Tüm mesleklerde çalışanların **bedensel, ruhsal ve sosyal yönden** iyilik hallerinin en üstün düzeyde tutulması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi çalışmalarıdır.” (ILO, WHO,1950).

SAĞLIK = FİZİKSEL + SOSYAL İYİLİK

İş Güvenliği

İnsanın En Temel Hakkı Olan Yaşama Hakkını Tehdit Eden Ve Çoğu Kez Karşımıza Kazalar Ve Meslek Hastalıkları Olarak Çıkan Tehlikelerden

- Çalışanı Korumak,
- Zararlı Unsurları Ortadan Kaldırmak Veya En Alt Düzeye İndirmek,

Kısacası;

- İş Güvenliği Daha Güvenli Bir Çalışma Ortamı Sağlamaktır.

Amaç;

1. Çalışanı Korumak
2. Üretim Güvenliğini / (Hasta Güvenliği) Sağlamak
3. Kurum – Tesis Güvenliği Sağlamak.

Türkiye’de İş Kazaları

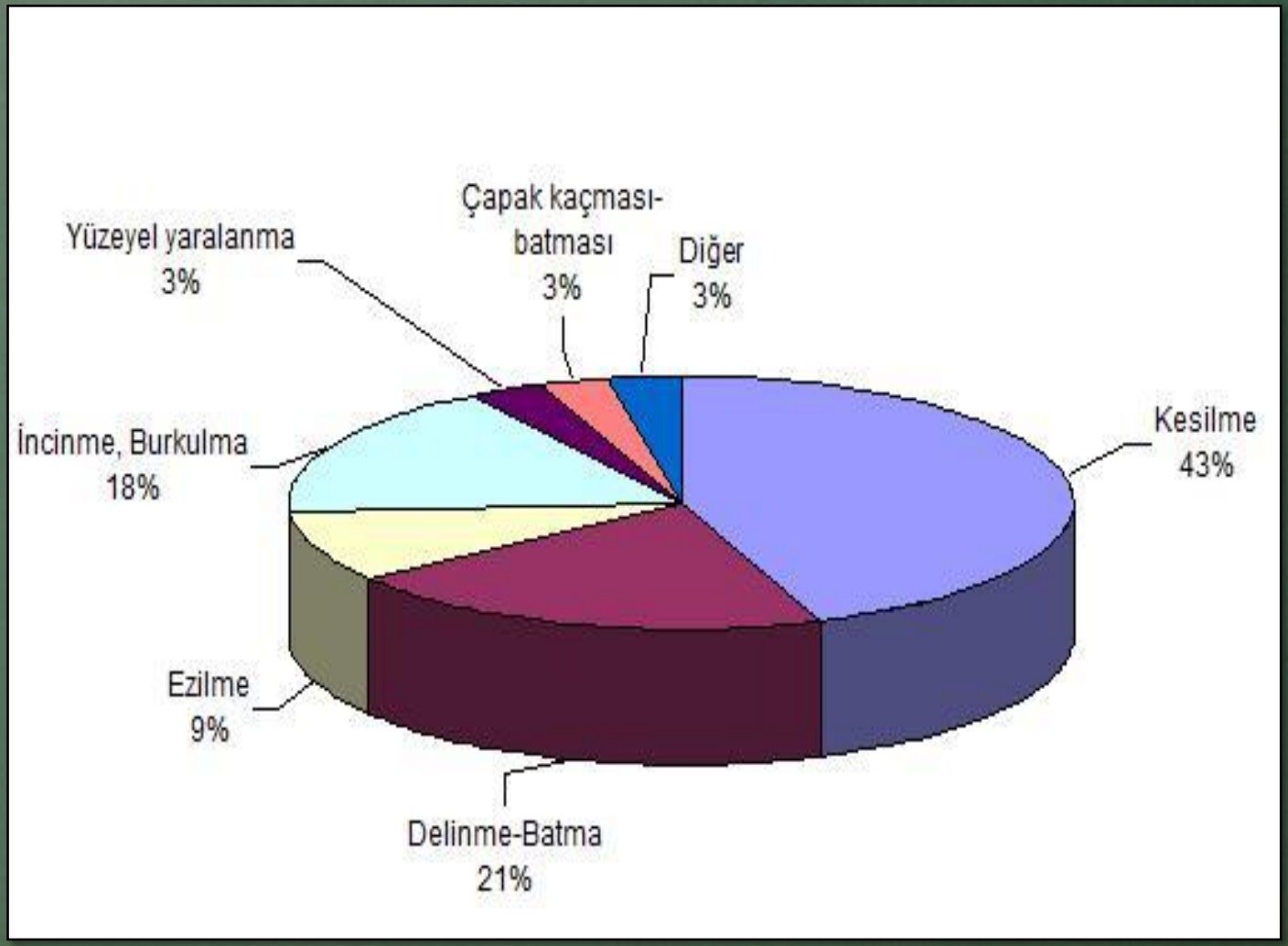

Türkiye’de İş Kazları

- Ülkemizde sağlık çalışanlarının ne kadar, hangi sıklıkla, hangi tür iş kazalarına maruz kaldığı, maruz kalanların ise; yaşamını hangi koşullar da devam ettiği ve nasıl sürdürdüğü, kaç kişinin iş göremez hale geldiği, sakatlık geçirdiği ya da yaşamını kaybettiğine dair bir kayıt sistemi bulunmamaktadır.

- Fakat bu son kanun kapsamı ile bundan sonra kayıt sistemi devreye girmiş olup artık kaza geçirenlerin bildirimleri ile istatistiklerin tutumu kaza kayıt takip sisteminin oluşması çalışmaları başlamış bulunmaktadır.

Sağlık Çalışanlarında En Sık Görülen İş Kazaları:

- Kesici-delici alet yaralanmaları,
- Kan-vücut sıvılarıyla bulaşan hastalıklar,
- Ağır kaldırma, düşme, çarpma, takılma, kayma vb. nedenlere bağlı kas - iskelet sistemi yaralanmaları
- Şiddet.

Tahmini Olarak Alınan Veriler İle
Son İki Yılda Hastanelerde
4 Bin 470
İş Kazası Oldu

Sorumluluklar

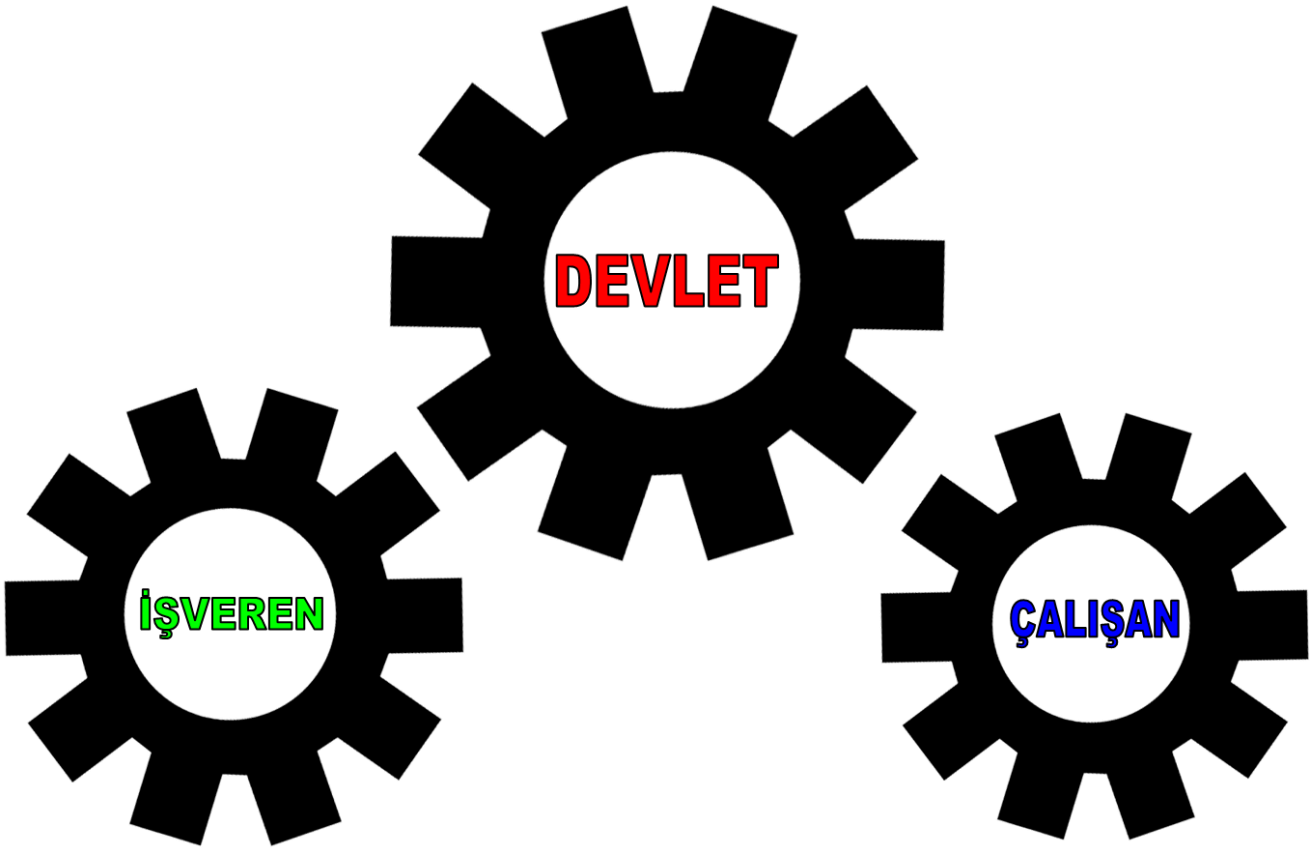

Sorumluluklar

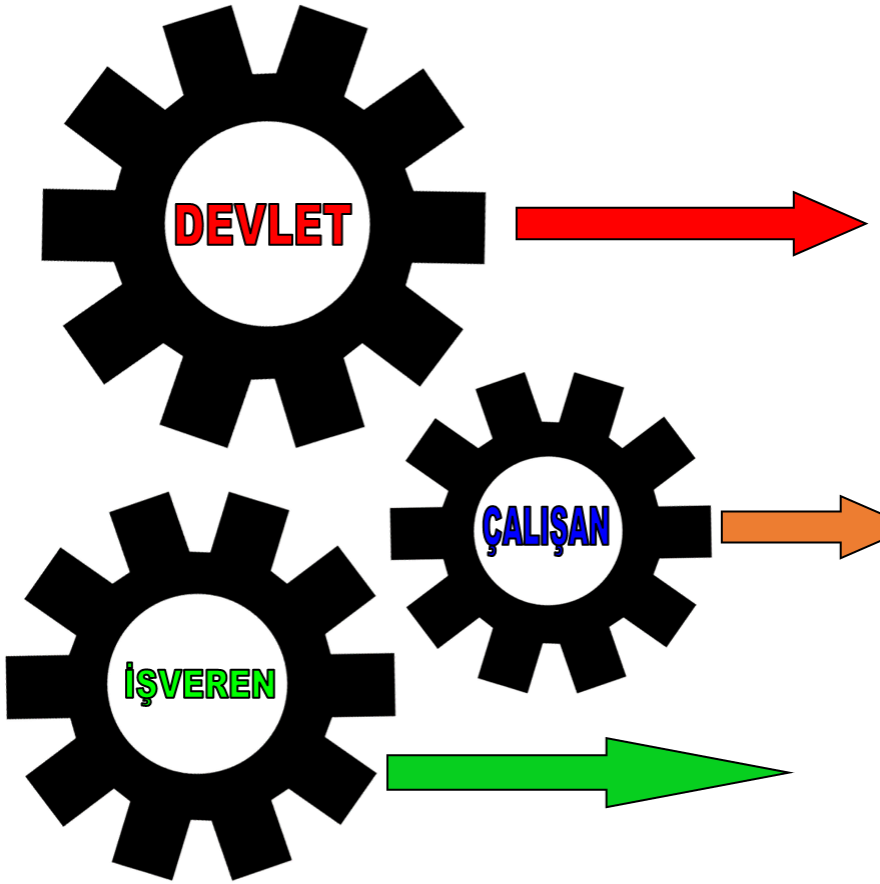

YASALAR ÇIKARMAK

DENETLEMEK

TEKNİK ÇALIŞMALARIN ALT YAPISINI OLUŞTURMAK.

İŞ GÜVENLİĞİ KURAL VE

TALİMATLARINA UYGUN ÇALIŞMA

DÜZENİNİ KORUMAK

TEKNİK GÜVENLİK KONULARINDA ÇALIŞMALAR YAPILMASINI SAĞLAMAK

EMNİYETSİZ DURUMLARI GİDERMEK

- TEDAVİ
- MAHKEME
- TAZMİNAT
- TAMİR

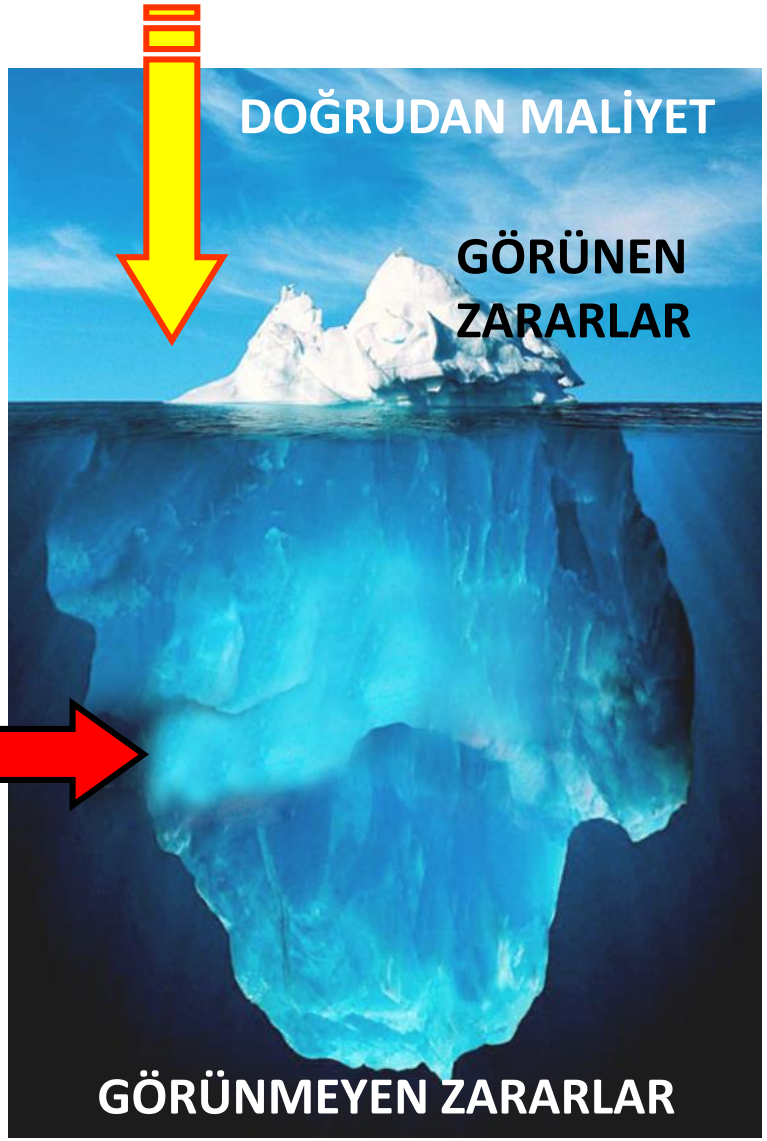

- İŞ GÜNÜ KAYBI
- ÜRETİM KAYBI
- İŞ GÜCÜ KAYBI
- TOPLUMUN UĞRADIĞI KAYIPLAR

DOLAYLI MALİYET

İş Kazası

- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

- İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen özre uğratan olaydır.

İş Kazası Nedir?

Aşağıdaki durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan fiziksel ve ruhsal arızaya uğratan olaydır:

- Çalışanın işyerinde bulunduğu sırada
- İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısı ile
- Çalışanın işveren tarafından görev ile başka bir yere gönderilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda
- Emzikli kadın çalışanın çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda
- Çalışanın, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere götürülüp getirilmeleri sırasında

5510 Sayılı SGK Kanunu

Meslek Hastalığı

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (Madde 14)

- Meslek Hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük halleridir

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

- Mesleki risklere maruziyet (etkileşim) sonucu ortaya çıkan hastalıklardır.

İş kazasından tanımından bahsettik, kurumlarımızda süreç nasıl olacak;

- Kaza geçiren kadrolu çalışan ise öncelikle vaka hemen müdahale gerektiren bir vaka ise kendi kurumu yada en yakında ki acile servise başvuruyor, sonrasında iş kazası kaydı açtırıp adli kaydı kurum polisi yada ilgili kolluk kuvvetlerine adli formu oluşturuluyor, sonrasında iş kazası bildirim formu ve tutanağı ile kurum isg birimine oradan da evrakların sgk ya gönderilmesi için iş kazası bildiriminden sorumlu insan kaynakları birime gitmelidir.

- Eğer çok aciliyet gerektirmeyen bir kaza ise; kurum işyeri hekimine gidiliyor ilgili kayıt iş kazası girişi yapılıp adli rapor düzenlendikten sonra kurum polisi varsa ona yok ise en yakın kolluk kuvvetlerine bildirimde bulunuluyor, ve sonrasında iş kazası bildirim formu ve tutanağı ile kurum isg birimine oradan da evrakların sgk ya gönderilmesi için iş kazası bildiriminden sorumlu insan kaynakları birime gitmelidir.

- Eğer çalışan polikliniğe başvurdu ve iş kazası olduğu fark edildi ise süreç yine aynı şekilde devam etmelidir.

TEHLİKE

RİSK

?

Tehlike;

insanlara veya onların bulunduğu ortama zarar verme, tahrip etme potansiyeli taşıyan tüm unsurlardır.

Risk;

Tehlikeler nedeniyle istenmeyen sonuçların veya kayıpların (ölüm, yaralanma vb.) ortaya çıkma olasılığıdır.

RİSK = SIKLIK X ŞİDDET

TEHLİKE	RİSK
KAYGAN ZEMİN	KAYMA - DÜŞME
ELEKTRİK	ELEKTRİK ÇARPMASI / YANGIN
HAŞERET VE BÖCEKLER	SAĞLIK BOZULMASI / HİJEN
SICAK YÜZEYLER	YANMA VE YANIK
YETERSİZ EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME	ÇALIŞANLARIN YAPTIKALARI İŞLE VE ÇALIŞTIKLARI ORTAMLA İLGİLİ BİLGİ SAHİBİ OLMAMALARI. KURALLARI BİLMEMELERİ VE UYGULAMAMALARI

Hastane Ortamındaki Tehlikeler

- Kesici delici aletler
- Radyasyon
- Kullanılan kimyasal maddeler
- Dezenfektanlar
- Elektrik
- Stres
- Gürültü
- ……vb……

Hastane Ortamındaki Riskler

- Biyolojik Riskler: İğne batması veya kesiler
- Kimyasal Riskler: Dezenfektanlar, kanser ilaçları
- Fiziksel Riskler: Termal konfor, radyasyon
- Ergonomik Riskler: Hasta taşıma, sabit pozisyon
- Psikososyal Riskler: Şiddete maruz kalma, gece çalışma

Hangi Durumlarda Başvurulur?

- Tüm iş kazası durumlarında,
- Sağlığı tehdit eden durum söz konusuysa;
- Çalışanın güvenliği tehlike altındaysa;
- Kişisel koruyucu malzeme eksikse;
- Çok tehlikeli bir çalışma yapılıyorsa;
- **MUTLAKA İŞ GÜVENLİĞİ BİRİMİNE BİLDİRİLİR.**

İş Sağlığı ve Güvenliği Kültürü

Kişilerin, kendi sağlıklarını koruma ve geliştirme, güvenliklerine önem verme bilincine erişerek toplumsal düzeyde;

SAĞLIK VE GÜVENLİĞİN YAŞAM BOYU SÜREKLİLİĞİNİN SAĞLANMASIDIR.

İŞ KAZALARININ SEBEPLERİ

İNSANİ SEBEPLER

TEKNİK SEBEPLER

DİĞER SEBEPLER

İŞ KAZALARININ SEBEPLERİ 1

İNSANİ SEBEPLER

-BİLGİSİZLİK

-İŞE UYUMSUZLUK

-TEHLİKEYİ ÖNEMSEMEME

-İHMAL

-TEDBİRSİZLİK

-ŞAKALAŞMA

-DİKKATSİZLİK

-YORGUNLUK

-DİSİPLİNSİZLİK, İŞİ CİDDİYE ALMAMA

-MORAL BOZUKLUĞU

-DALGINLIK

-FİZİKSEL YETERSİZLİK

İNSANİ SEBEPLER

İŞ KAZALARININ SEBEPLERİ 2

- FİZİKİ RAHATSIZLIKLAR
- GEREKLİ EĞİTİMLERİN VERİLMEMESİ
- YETERLİ TEKNİK ELEMAN BULUNMAMASI
- İŞ BÖLÜMÜNÜN OLMAMASI
- YETKİ VE SORUMLULUKLARIN BELLİ OLMAMASI
- GÜVENLİK İLE İLGİLİ YÖNETİM HATALARI
- ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARIN ETKİSİ

Güvensiz Hareketler

İŞ KAZALARININ SEBEPLERİ 3

TEKNİK SEBEPLER

İŞYERİNİN MAKİNE VE TEZGAHLARININ YANLIŞ PLANLANMASI, UYUMSUZLUĞU,

YETERSİZ AYDINLATMA,

YETERSİZ ISITMA,

KORUYUCUSUZ MAKİNE,

KİŞİSEL KORUYUCULARIN EKSİK VE UYGUN OLMAMASI,

KAYGAN VE/VEYA PÜRÜZLÜ ZEMİN

BAKIMI YAPILMAMIŞ EKİPMAN

HASARLI EKİPMAN

UYGUN OLMAYAN YADA YANLIŞ KULLANILAN EKİPMAN

YETERSİZ UYARI SİSTEMİ

DAĞINIK VE DÜZENSİZ İŞ YERİ

GÜRÜLTÜ, TİTREŞİM

DENETİM EKSİKLİĞİ

UYGUN OLMAYAN ÇALIŞMA ORTAMI

Güvensiz Durumlar

İş Kazası = Güvensiz Hareketler + Güvensiz Durumlar

EMNİYETSİZ HAREKET

Uluslararası Çalışma Örgütü ILO

Araştırmalarına göre genellikle kazaların sadece % 2'si korunması mümkün olmayan kazalar olup,

% 98'i genel olarak korunulması mümkün olan kazalardır.

% 2 kaçınılmaz kazalar

(ADINA KADER DEDİĞİMİZ " KAÇINILMAZLIK" HALİDİR)

Deprem, Sel vb. Doğal Afetler

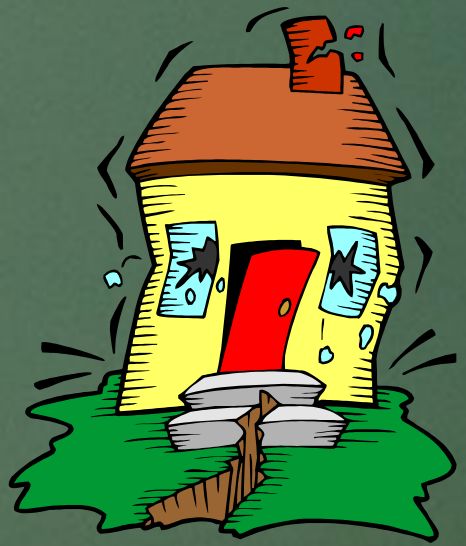

Genel İsg Kuralları

- Elektrik panolarına müdahale etmeyiniz.
- Sadece yetkisi olan kişiler elektrik panolarına müdahale edebilir.
- Elektrik panolarının önü açık olmalıdır.
- Islak elle prizlere fiş takmayınız.

ELEKTRİK ÇARPMA RİSKİ VARDIR

Genel İsg Kuralları

- Yürürken adımınızı atacağınız yere bakın ve olası kaygan zeminlere basmaktan kaçının.
- Çalışma alanlarının temiz ve düzenli kalmasına dikkat edin.
- Bütün çalışma alanları günde en az bir defa kontrol edilmeli ve çalışma sonunda temiz ve düzenli bırakılmalıdır.

KAYMA VE DÜŞME RİSKİ VARDIR

Genel İsg Kuralları

- İş başındayken her türlü güvensiz davranıştan kaçının;
- Ayakkabılarınızın çalışma ortamına uygun olduğundan emin olun. Çözülmüş ayakkabı bağları son derece risklidir.
- Yüksek noktalarda çalışmalarda düşmeyi önleyici / koruyucu ekipman kullanmak zorunludur.

KAYMA VE DÜŞME RİSKİ VARDIR

Genel İsg Kuralları

- Ne kadar küçük olursa olsun bütün yaralanmaları, iş kazalarını, güvensiz durum ve hareketleri bir üst yöneticinize anında bildiriniz!

UNUTMAYIN!

KÜÇÜK İHMALLER,

BÜYÜK KAZALARA ve

YARALANMALARA YOL AÇABİLİR

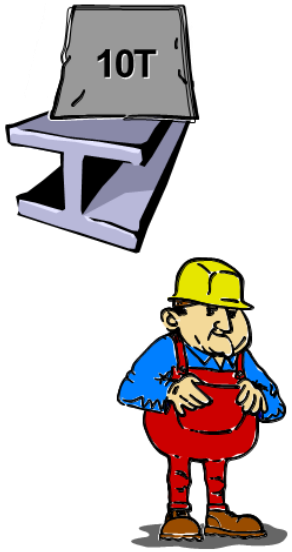

Potansiyel Olay (TEHLİKE):
Emniyetsiz durum, veya emniyetsiz hareketler

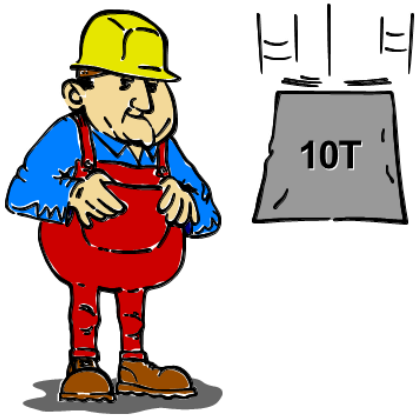

Ramak Kala Olay:
Sonucunda yaralanma / hasar olmayan olaylar

Kaza:
İstenmeyen sonuçlara yol açan olaylar

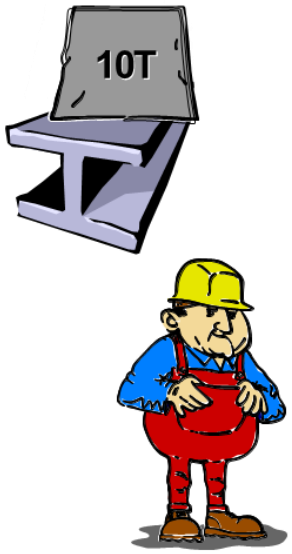

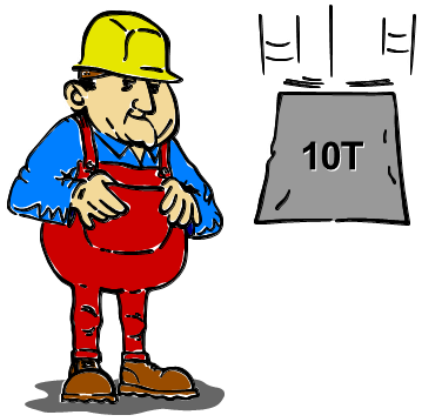

Potansiyel Olay (TEHLİKE):
Emniyetsiz durum, veya emniyetsiz hareketler

Ramak Kala Olay:
Sonucunda yaralanma / hasar olmayan olaylar

Kaza:
İstenmeyen sonuçlara yol açan olaylar

Bunların raporlanması

Bunları önlemeye yardımcı olur.

UNUTMAYIN !

KAZA GELİYORUM DER !

ÖNGÖR – ÖNLEM AL!

- Ortamı güvensiz olarak suçlamayalım.
- Güvenlik için sorumluluk alalım.
- Sadece kendimiz için değil,
- Başkaları için de yapalım
- İş Güvenliğini üstlenelim
- İşyerimizi çalışılacak güvenli bir yer yapalım.